

Hässlö och Skavsta har mycket gemensamt

Den 29 september gick i morgondimman en buss fullastad med F11 Veteraner och NFF:are från Nyköping till Hässlö, fd flygflottiljen F1, för ett studiebesök därstädes. F1 kamratförening stod för värdskapet och bjöd på ett intressant och fullspäckt program.

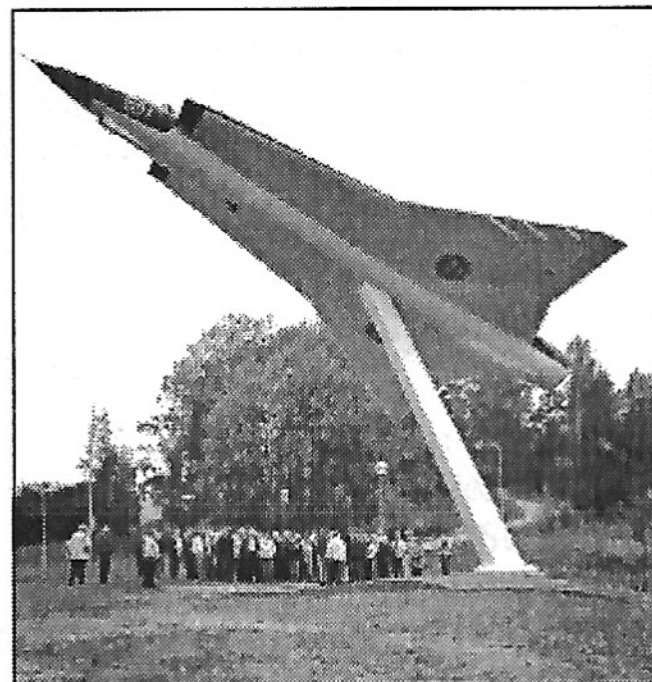
Till välkomstkaffet bjöds på fyllig information av flygplatschefen Per Thörn och Lars-Åke Lindholm från Hässlö gymnasium. Västerås kommun har på samma sätt som Nyköping till stor del övertagit det tidigare flygbasområdet och där skapat en civil flygplats kombinerat med företagscentrum. Utvecklingen hittills har varit positiv och nya satsningar kommer inom såväl person- som fraktflyg. Glädjande var att höra flygplatschefens lovord om flygmuseiverksamheten, som han bedömde har ett stort värde, inte minst ur marknadsföringssynpunkt.

Omfattande skolverksamhet

Gymnasieskolan vid Hässlö har hela 470 elever, varav ca 300 på olika områden inom flygsektorn och det var i sanning en imponerande anläggning som visades besökarna. Inte minst det stora antalet flygplan som eleverna hade som övningsobjekt. Efter genomgången kunde kamratföreningen med välförtjänt stolthet visa sin vackra J35 Draken, monterad på ett stålfundament, så effektfullt att planet ser ut att just ha lättat på riktigt. Stora frivilliga arbetsinsatser och vänliga sponsorer har gjort restaureringen och uppsättningen av flygplanet möjlig.

Rundtur, lunch på Hässlö Vårdshus (fd officersmässen i bibehållet trevligt skick), besök vid

Västerås Flygande Museum och visning av föreningslokalen/museet Gula Villan med bl a sin berömda modellsamling hanns också med innan det var dags att dricka avskedskaffe efter ett mycket uppskattat besök.

Den vackra 35:an vid Hässlö.

Veteraner beskådar flygande sådana.

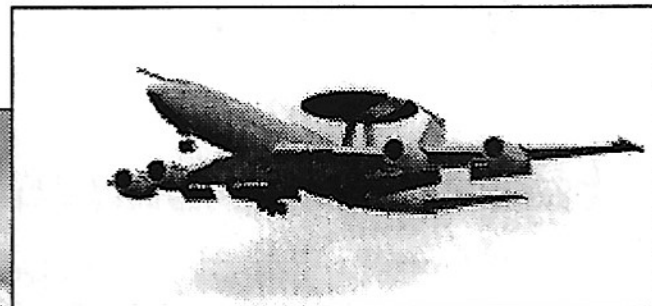
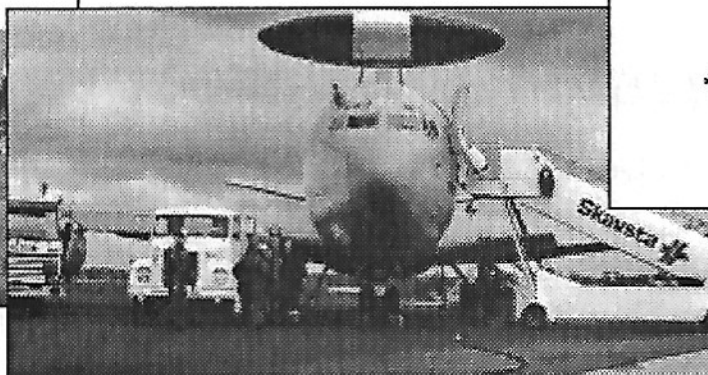
Stig "Åmål" Andersson i berättartagen vid fiket i den förnämliga föreningslokalen "Gula Villan".

Teknikerskolan uppvisade en imponerande flygplanhall med såväl helikoptrar som propeller- och jetflygplan.

NATO-jätte valde Skavsta

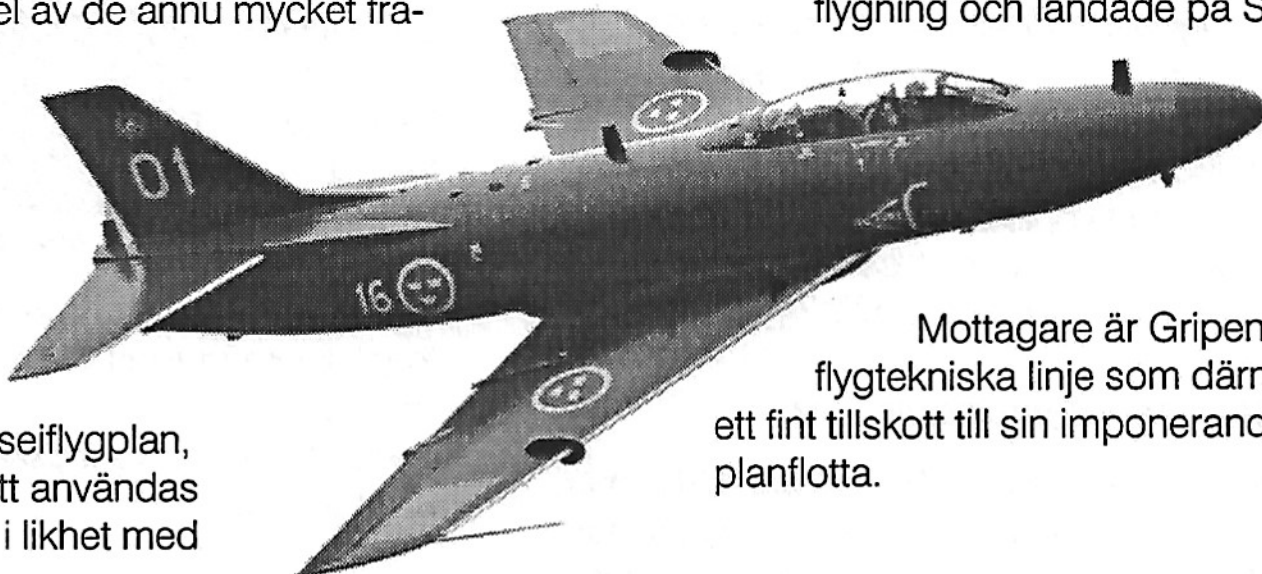
Den 9 september hade Skavsta celebert flygbesök då en Boeing 707, specialbyggd som AWACS-flygplan (airborne warning and control system) i NATO-mundering landade på flygplatsen. Efter att inför sitt Sverigebesök ha gjort en jämförelse mellan olika flygplatser kom NATO fram till att Skavsta var det bästa alternativet. Flygplatsens stora kapacitet och tillgänglighet avgjorde. Flygplanet är en mäktig skapelse med en besättning på 17 personer. Övervakningssystemets räckvidd är ca 450 km. Besöket i Sverige var ett led i Partnerskap För Fred.

Sista resan för J32 till Skavsta

I samband med nedläggningen av målflygdivisionen på Malmen har en del av de ännu mycket fräscha J 32:orna fördelats i gångbart skick till olika intressenter. En del av dessa plan kommer även i fortsättningen att vara flygande, då i olika museers regi. En del kommer att bli stationära som museiflygplan, medan ett par kommer att användas som utbildningsmaterial, i likhet med

den 32:a som den 23 september gjorde sin sista flygning och landade på Skavsta.

Mottagare är Gripen-skolans flygtekniska linje som därmed fick ett fint tillskott till sin imponerande flygplanflotta.

Takfrågan på väg mot lösning

För en tid sedan fick museichefen den stora glädjen att i ett brev till Fortverket bekräfta att F11 Museum får överta två stycken Törebodabågar att använda som skyddstak till museets flygplan. Bågarna står fn uppställda vid Malmen där de kommer att monteras ned i Fortverkets regi, för att sedan transporteras till Skavsta.

Mycket återstår dock ännu att lösa innan taket definitivt är på plats, inte minst planfrågan, Nyköpings kommun och fastighetsbolag är dock mycket positivt inställda till museets verksamhet varför vi räknar med att denna fråga snart kommer att lösas till allas belåtenhet. Så snart vi vet var taket skall uppföras startar arbetet med projektering, bygglov mm. **Och naturligtvis fortsatt insamling** av pengar till byggnationen.

TACK!!! alla taksponsor - hittills

Företag

ABECE, Bilcenter, CSC, Datarådgivarna, DUKA Hellmans, Enstaberga Trä & Bygg, IMPROVEX, Jan Johansson Re-

klam, Konservkompaniet, KSU, Kustbevakningen, Ludgo Åkeri, MAGNAB, NIAB, Nyge Aero, Nyköpings Bildtjänst, Nyköping Strand, Rörmontage, Saab Military Aircraft, Saab Opel Sverige, SIAB, Taxi Nyköping-Oxelösund, TEGEMA AB, Uniwall Emballage, Vasakronan, Viktor Hansson AB, Österbergs Tryckeri

Privata/organisationer

Bengt Lundgren, Statens Försvarshistoriska Museer, Svensk Flyghistorisk Förening, Köpmannaföreningen i Nyköping, Frivilliga Flygkåren

Fd F11-officerare...

.. som i samband med lillejul de 5 dec på Skavsta innsamlade och skänkte en ytterst ansevärd summa pengar till takbygget.

Okänd

En givare har vänligen skänkt 1000 kr till takbygget, dock utan att meddela på inbetalningskortet vem givaren är. Om denne önskar vara anonym framför vi härmed att varmt tack för gåvan, i annat fall, om du misstänker att det kan vara du, ge dig gärna till känna så att vi kan notera dig tillsammans med våra övriga sponsorer.

F11 - från början till slutet

Hela 70 medlemmar hörsammade NFF och F11 Veteranernas kallelse till föreningsmöte den 13 november. Även denna anstormning klarades galant i Teknikerskolans lokaler. Utrymmet räcker till flera... Kvällens ämne var F11 historia och föredragshållare var ingen mindre än förre F11-officeren mm Axel Carleson. Under en dryg timme belyste han de viktigaste händelserna från flottiljens tillkomst 1941 och till dess avveckling 1980.

Axel Carleson

Flera av Sveriges flygpionjärer försökte 1910- och 1920-talen att få flygfält byggda i Nyköpingstrakten. Namn som Kalle Cederström, Olle Dahlbäck och Enoch Thulin nämndes. Dahlbäck landade under flygning från Malmen till Stockholm pga snötjocka vid Oppeby gård och

"blev omhändertagen av två damer", men det var långt senare som viss militär och civil flygverksamhet förlades till området mellan Stora och Lilla Kungsladugården. Först vid mitten av 1930-talet anlades flygfält vid Stigtomta och något senare vid Larslund, delvis för militärt bruk.

Efter denna lilla exposé över förhistorisk F11-tid kom Axel in på de omständigheter som gjorde att F11 kom till. Andra världskriget, behov av en spaningsflottilj, krav på lokalisering nära kusten osv.

Flottiljstaben huserade till en början på Standard Hotell. F11 sjukhus inrymdes 1943 först i godtemparlokalen och sedan ovanför Svensons Järnhandel där det också fanns logement och kök.

Hangarerna byggdes som tillfälliga byggnader för 10 år framåt men de långa takbalkarna, som då var världens längsta fribärande träkonstruktion, byggdes på ett så klurigt sätt att de håller än idag.

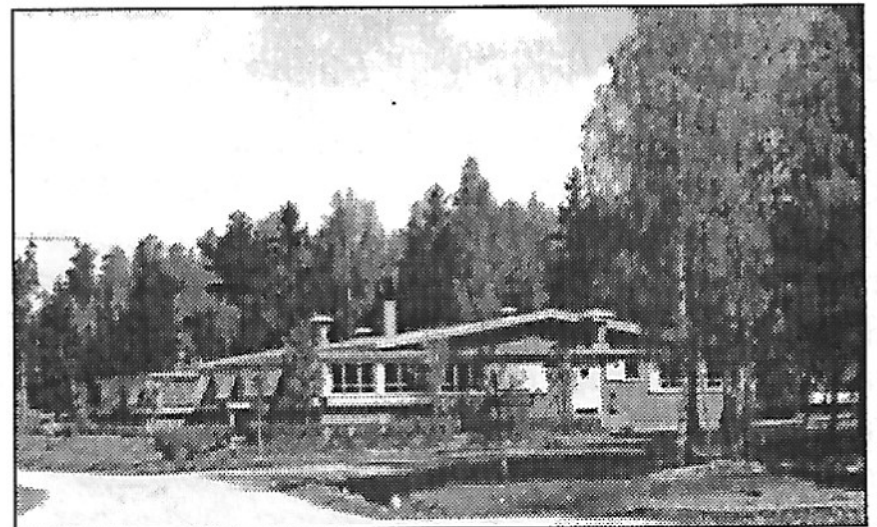
Efter en beskrivning av de första flottiljchefernas Birger Schyberg och Greger Falk, betydelse för flottiljens fortsatta utveckling kom Axel in på materielen. Utvecklingen från handkameror (Hk5, 6 och 7) till seriekamera Ska4 fast monterad i flygplanet beskrevs, liksom hur de allra första omoderna och slitna flygplanen ersattes av problembarnet Caproni, som modifierades så att den i början höga ha-

verifrekvensen drogs ner. B3:an användes tillfälligt och sedan kom S18, som hade spaningsradar. S9 var det första lilla ensitsiga spaningsflygplanet.

Fototolkning tog fart i och med att Spitfire inköptes 1948. S31 Spitfire MKXIV var från början byggt som spaningsflygplan. Kamerorna hade sådana prestanda (92 cm brännvidd) att man kunde fotografera från höga höjder och på långa avstånd och resultatet måste tolkas fram ur bilderna.

Snart var Axel inne i "modern" tid, jetåldern med S29 samt S32 och S35 som avslutade F11-eran. Han erinrade också avslutningsvis om, med hänvisning till den idag omfattande kommersiella verksamheten på Skavsta, att vid Skavsta en gång i tiden för länge sedan varit marknadsplats där varor tagits in via hamnar vid Minninge och Tåå.

Stor tack till Axel Carleson för en intressant kväll. Om inte redaktören är fel underrättad så är Axel också den som svarat för huvuddelen till det material om F11 som är planerat att med tiden kunna sammanställas och ges ut i bokform.

Nostalgisk bild av den vackra dåvarande "markan", nu sedan länge jämnad med marken.

Årlig museikonferens ger nyttigt utbyte av erfarenhet och kunskap

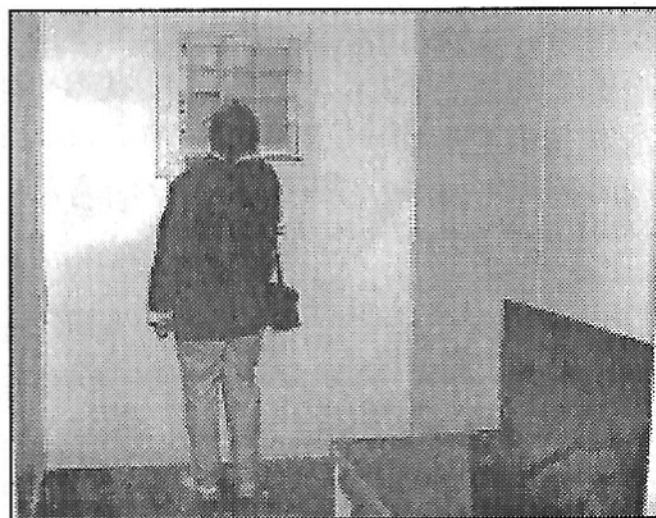
Två representanter för F11 Museum, I. Claesson och G. Vieweg, samt W. Jonsson för F11 kamratföreläsning deltog i slutet av november i den av Flygvapenmuseum arrangerade årliga museiföreläsarkonferensen. I år med flygflottiljen F7, Såtenäs som värd. Programmet inleddes med mycket intressant information om utvecklingen av Gripen-projektet. Det första operativa flygplanet i världen i den nya generationens flygplan, ett flygplan som klarar en stående åtta inom samma cirkel som Viggen behöver för en looping, som tar mer last än Viggen trots

att det är mycket mindre, som flyger Sverige - Turkiet på en tankning.

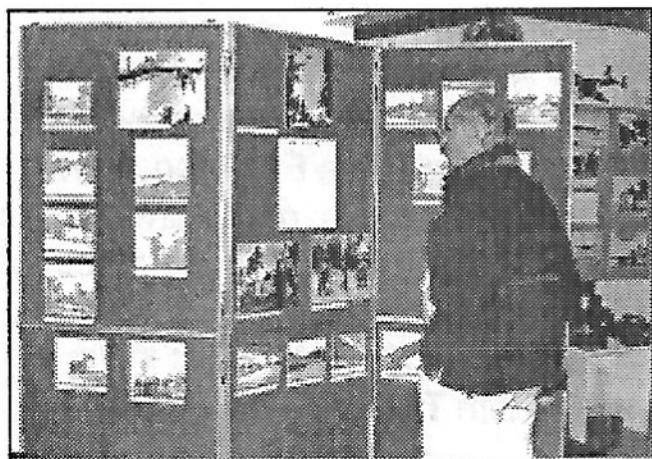
De trevliga värdarna bjöd därefter på nostalgiflyg i form av en väl genomförd flyguppvisning av en rote Hawker Hunter. Tips och information från övriga förbands- och flygmuseer från hela landet och från de olika kamratföreningarna gav nyttig lärdom för det fortsatta museiarbetet. Besök vid Pansarmuseet i Axvall och F7 eget förbandsmuseum var också mycket givande. Båda rekommenderas varmt för den som har vägarna genom Västergötland.

Kulturhusens Dag lockade stort antal besökare

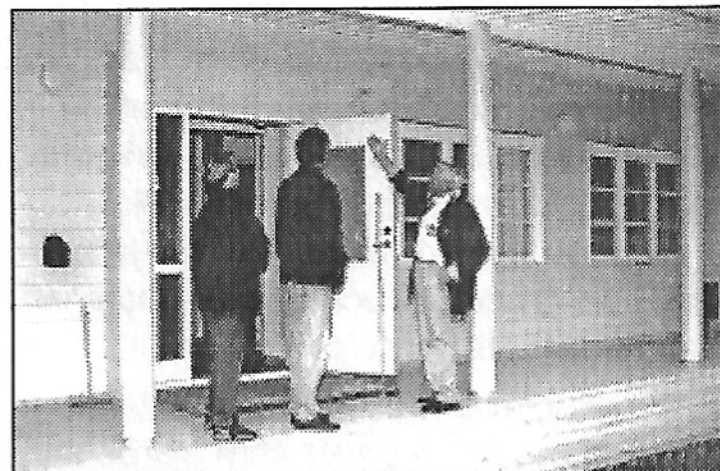
Visningen denna dag, med militär byggnation som tema, lockade en något annorlunda publik än museets normala besökare, vilket var mycket glädjande. Besökarna hade fem olika objekt att välja mellan. En speciellt framtagna bildutställning i museet, fd officers- och underofficersmässarna, en värnpliktsföreläsning och arrestlokalen. Roligast att visa var utan tvekan den gamla arresten, som Arbetscentrum vid Skavsta ställt i ordning på ett mycket fint sätt, efter att den fått förfalla under många år. Arresten var den enda av lokalerna som är kvar i oförändrat skick sedan F11-tiden.

Hur kändes det att vara inlåst i arresten, med en väggfast hård träbrits som enda möbel?

Skärmutställningen i museet står fortfarande kvar och visar ett urval från olika typer av byggnader vid F11.

Ingvar Claesson berättar om "Skavstavillan" fd underofficersmässen, som är i mycket gott skick och som även kan hyras för privata fester.

En grupp klar för englandsresa

Intresset för flygmuseibesök i England till våren har inte varit så våldsamt stort, men för de som hittills vist intresse fortsätter planeringen av resan enligt intresseanmälan i Medlemsnytt 3/97. Billigt flyg från Skavsta är preliminärbokad för de aktuella resdagarna. De som anmält intresse har fått personligt meddelande om den förestående resan. **Om du anmält intresse men inte fått brev**, kontakta Gunnar Wolving eller Gunnar Vieweg. Övriga har ännu en kort tid på sig att anmäla intresse.

På väg att landa på Skavsta; med personal från svenska försvaret ombord för att träffa NATO-kollegor i samband med AWACS-besöket.

Förlängd märkestävling

Styrelsen beslutade vid senaste styrelsemötet att flytta fram slutdatum för medverkan i den utlysta tävlingen om förslag till ett föreningsmärke för NFF. Vi räknar nu i stället med att inkomna förslag (fn 6 st) kommer att föreläggas för omröstning bland föreningens medlemmar i samband med årsmötet. Du som funderat på att lämna ett förslag, men inte ännu kommit till skott har alltså fortfarande chansen. Skicka in ditt bidrag till NFF. Adressen finns här nedan.

*Alla NFF:are och övriga läsare
tillönskas
God Jul & Gott Nytt År*

V.v. meddela ev felaktigheter eller ändringar i din adress.

REDAKTIONSruta

PRODUKTION
Gunnar Vieweg
Tel 0155-28 88 33

REDAKTIONSGRUPP
Gunnar Wolving
Christer Wåtz
Gunnar Vieweg

ADRESS
Nyköpings Flyghistoriska Förening
Skavsta Flygplats
611 92 Nyköping